Lietas Nr.C30850619
Lietas arhīva Nr. C-3225-20/31
ECLI:LV:RVPT:2020:0625.C30850619.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 25.jūnijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa,
tiesnese Anastasija Pasjuga,
tiesas sēdes sekretāre Ieva Bergmane,
piedaloties prasītājas /pers. A/ pārstāvim – zvērināta advokāta palīgam Tomam Bordānam,
2020.gada 22.maijā atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret SIA "/pers. C/" un SIA "/pers. D/" par kompensācijas piedziņu par morālo kaitējumu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 5.decembrī tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk arī – prasītāja) prasības pieteikums pret SIA "/pers. C/" un SIA "/pers. D/" (turpmāk arī – atbildētājas) par kompensācijas piedziņu par morālo kaitējumu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja ir dzīvokļa /adrese A/, Rīgā (turpmāk arī – dzīvoklis Nr.12) īrniece. 2019.gada pirmajā pusē dzīvokļa griestos sāka paradīties plaisas, kuras ar laiku palielinājās, līdz dzīvokļa griesti pilnībā iegruva. Būvniecības kontroles pārvaldes Rīgas pilsētas būvinspekcijas galvenais būvinspektors veica dzīvokļa vizuālo apsekošanu, konstatējot, ka dzīvoklī ir ielūzuši griestu dēļi, caur kuriem no nekustamā īpašuma 4.stāva dzīvokļa Nr.14 A dzīvokļa Nr.12 telpā Nr.7 iebiris starpstāvu pildījums un būvgruži, kas rada bīstamību un apdraudējumu dzīvokļa Nr.12 iemītniekiem.

Norāda, ka saskaņā ar 2019.gada 18.februārī akceptēto apliecinājuma karti būvdarbus dzīvoklī Nr.14A ir veikusi atbildētāja SIA "/pers. C/". Caurums dzīvokļa griestos radies vienlaicīgi ar SIA "/pers. C/" veiktajiem būvdarbiem. Uzskata, ka SIA "/pers. C/" ir rīkojusies prettiesiski, jo būvvalde nav devusi tai atļauju izlauzt caurumu dzīvokļa Nr.12 griestos. SIA "/pers. D/", kurai pieder lietošanas tiesības uz dzīvokli Nr.14A, ir ļāvusi SIA "/pers. C/" veikt būvdarbus dzīvoklī Nr.14A, līdz ar to abu šo uzņēmumu kopīgā darbība ir rezultējusies ar griestu salaušanu dzīvoklī. Uzskata, ka abi uzņēmumi kopīgi jeb solidāri atbildīgi par prasītājai ar šo rīcību nodarīto morālo kaitējumu.

Norāda, ka prasītāja, vairākus mēnešus dzīvojot dzīvoklī, kurā plaisā griesti, ir izjutusi bailes par savu drošību, kas ļoti pastiprinājās brīdī, kad iebruka dzīvokļa griesti, un telpā iebira starpstāvu pildījums un būvgruži. Šāda ilgstoša dzīvošana, jūtoties apdraudētai, prasītājai ir radījusi trauksmi un garīgas ciešanās, turklāt viņai arī ikdienā ilgstoši tiek apgrūtināta dzīvokļa lietošana, jo nav iespējams lietot visas dzīvokļa telpas. Uz prasības pieteikuma sastādīšanas brīdi atbildētāju rīcības sekas joprojām nav novērstas.

Pamatojoties uz Civillikuma 1635., 1671., 1674., 1781. un 1782.pantu, Civilprocesa likuma 1., 105., 128.pantu, prasītāja lūdz piedzīt solidāri no atbildētājām par labu prasītājai atlīdzību par morālo kaitējumu 1500 *euro* apmērā, kā arī samaksātos tiesāšanās izdevumus.

Atbildētājas iesniedza paskaidrojumu, norādot, ka prasību neatzīst. Paskaidro, ka ēka /adrese/ celta vairāk kā pirms simts gadiem, konstrukcijas nesavlaicīgi veiktu remontu un nepienācīgas ekspluatācijas gaitā ir nolietojušās, kā rezultātā atklājies griestu bojājums. Būvdarbu veikšana, kas saskaņota atbilstoši normatīvajam regulējumam, nevar tikt kvalificēta kā neatļauta darbība. Tāpat norādīja, ka prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par to, uz kāda tiesiska pamata viņa dzīvo dzīvoklī Nr.12.

Prasītājas pārstāvis iesniedza atsauksmi, norādot, ka pašas atbildētājas atzina, ka prasītāja ir dzīvokļa īrniece. Lietā nevar būt strīda par to, ka prasītāja likumīgi dzīvo dzīvoklī Nr.12, jo atbildētājas un dzīvokļa īpašniece pret to nav cēlušas nekādus iebildumus.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis uzturēja prasību uz tajā norādītajiem motīviem un pamatiem. Papildus paskaidroja, ka, lai gan būvdarbi bija tiesiski, to rezultātā iestājās sekas, kuras nav juridiski pamatotas un nodara prasītājai kaitējumu. Atbildētājām tika uzlikts pienākums novērst bojājumu, kas līdz šim nav izdarīts. Kad prasītāja lūdza salabot griestus, atbildētājas pārstāvis paziņoja, ka atnāks apsekot dzīvokli Nr.12, taču, kad prasītāja ielaida viņu dzīvoklī, iegāja arī citi cilvēki, kas ienesa mēbeles un izņēma atslēgas, par ko tika uzsākts kriminālprocess. Tāpat norādīja, ka īres attiecības prasītājai pastāv ar trešo personu, līdz ar to jautājums par prasītājas īres tiesībām neattiecas uz šīs lietas izskatīšanas priekšmetu.

Liecinieks/pers. E/ tiesas sēdē liecināja, ka 2018.gada beigās viņš satikās ar /pers. F/, kurš uzdodas par mājas /adrese/ īpašnieku un apsaimniekotāju. Tikšanas laikā /pers. F/ stāstīja par saviem plāniem saistībā ar mājas attīstību, kā arī ieveda liecinieku dzīvoklī Nr.14A, kas atrodas virs dzīvokļa Nr.12. Uz to brīdi dzīvokļa Nr.14A grīda bija pilnīgi vai daļēji demontēta, sijas bija atsegtas, dzīvoklim bija pilnībā izjaukta vannas istaba. /pers. F/ informēja, ka viņam ir plāns arī uz prasītājas dzīvokli. Liecinieks ar /pers. F/ vienojās, ka, ja /pers. F/ būs piedāvājumi attiecībā uz dzīvokli Nr.12, viņš to darīs zināmu.

Liecināja, ka 2019.gada februārī lieciniekam piezvanīja prasītāja, norādot, ka vienā no istabām griestos paradījās plaisa. Atbraucot, liecinieks konstatēja, ka dzīvoklī Nr.14A notiek remontdarbi. Liecinieks sazinājās telefoniski ar /pers. F/, informējot, ka griestos paradījās plaisa, caur kuru bira apmetuma fragmenti. Tāpat liecinieks vērsās būvvaldē, lai iestāde pārbaudītu, vai dzīvoklī Nr.14A nenotiek patvaļīga būvniecība. Būvvalde sniedza atbildi, ka nosūtīs inspektoru; inspektors bija dzīvoklī Nr.14A, bet nebija dzīvoklī Nr.12.

Liecināja, ka, veicot remontdarbus dzīvoklī Nr.14A, plaisa pamazām kļuva lielāka, savukārt griesti iebruka 2019.gada aprīlī. Izteica viedokli, ka pienākumu novērst bīstamību būvvalde uzlika /pers. F/ vai ēkas apsaimniekotājam. Līdz pat šim brīdim caurums griestos joprojām nav novērsts. Kad /pers. F/ tika prasīts atrisināt šo jautājumu, viņš mēģināja izmitināt dzīvoklī Nr.12 jaunu īrnieku.

Tāpat liecināja, ka pati prasītāja nav vērsusies būvvaldē ar sūdzībām, jo dzīvokļa Nr.12 īres līgums noslēgts ar liecinieku.

Atbildētāju pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies, par neierašanās iemesliem nav paziņojis, kā arī nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Uzklausot prasītājas pārstāvja viedokli, tiesa konstatēja, ka lietu iespējams izskatīt atbildētāju pārstāvja prombūtnē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu.

Motīvu daļa

Noklausoties prasītājas pārstāvja paskaidrojumus, liecinieka liecības, izvērtējot lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir noraidāma.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

No lietas materiāliem redzams, ka 1986.gada 5.augustā starp dzīvokļu ekspluatācijas organizāciju Nr.8 un /pers. G/ tika noslēgts Dzīvojamās telpas īres līgums, ar kuru /pers. G/ beztermiņa lietošanā tika nodota dzīvojamā telpa /adrese/ (*lietas 13.-19.lapa*).

No 2008.gada 10.decembra uzziņas izriet, ka dzīvokļa /adrese B/ īres tiesības tika pārreģistrētas /pers. H/ (*lietas 20.lapa*).

Atbilstoši lietas materiālos esošajam Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/norakstam no 2016.gada 22.marta līdz 2019.gada 8.jūlijam dzīvokļa Nr.12 lietošanas tiesības piederēja SIA "/pers. I/" (*lietas 35.lapa*).

Savukārt no SIA "/pers. I/" un SIA "/pers. D/" 2018.gada 24.aprīļa izziņas izriet, ka prasītāja ir dzīvokļa Nr.12 īrniece, kas maksā īres maksu un komunālos pakalpojumus (*lietas 64.lapa*).

Ņemot vērā minēto izziņu un liecinieka liecības, tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītāja ikdienā dzīvo dzīvoklī Nr.12. Savukārt atbildētāju iebildumi, ka prasītāja nav pierādījusi to tiesisko pamatu, uz kāda viņa ieņem dzīvokli Nr.12, nav šīs lietas izskatīšanas priekšmets.

Starp pusēm nepastāv strīds par apstākli, ka dzīvoklī Nr.12 ir iebrukuši griesti, ko apliecina arī Rīgas pilsētas būvvaldes 2019.gada 2.jūlija vēstule Nr.BV-19-5515-ap, liecinieka liecības un prasības pieteikumam pievienotās fotouzņēmumu kopijas (*lietas 26.-28.lapa*).

No Rīgas pilsētas būvvaldes 2019.gada 2.jūlija vēstules izriet, ka būvvaldē 2019.gada 18.februārī tika akceptēta apliecinājuma kartes "Dzīvokļu /adrese C/, 14, 14A, Rīgā vienkāršotā atjaunošana" I daļa, kurā 2019.gada 18.februārī veikta atzīme par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi; būvniecības ierosinātājs ir SIA "/pers. C/". Veicot dzīvokļa Nr.12 vizuālo apsekošanu pēc /pers. H/ lūguma, būvinspektors konstatēja, ka dzīvoklī Nr.12 ir ielūzuši griestu dēļi, caur kuriem no 4.stāva dzīvokļa Nr.14A dzīvokļa Nr.12 telpā Nr.7 iebiris starpstāvu pildījums un būvgruži, kas rada bīstamību un apdraudējumu dzīvokļa Nr.12 iemītniekiem. Par apsekošanas laikā konstatēto būvvaldē sagatavots atzinums Nr.BV-19-1319-atz par būves pārbaudi. Apsekošanas laikā konstatēts, ka dzīvoklī Nr.14A veiktie būvdarbi atbilst būvvaldē saskaņotajai apliecinājuma kartei, proti, veikti starpsienu un sienu apmetuma demontāžas darbi. Apsekošanas laikā būvdarbi dzīvoklī Nr.14A netika veikti. Atzinumā norādīts, ka dzīvokļa Nr.14A īpašnieka pārstāvim dots mutisks norādījums par būvdarbu pārtraukšanu virs dzīvokļa Nr.12, kā arī dots mutisks rīkojums dzīvokļa Nr.12 īrniekiem neekspluatēt dzīvokļa Nr.12 telpu Nr.7 līdz bīstamības novēršanai (*lietas 28.lapa*).

Atbilstoši Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/norakstam dzīvokļa Nr.14A, kas atrodas /adrese/, lietošanas tiesības pieder SIA "/pers. D/" (*lietas 32.lapa*).

Lietā pastāv strīds par apstākli, vai atbildētājas pieļāva neatļautu darbību, izraisot griestu iebrukšanu dzīvoklī Nr.12.

Būvniecības likuma 19.panta astotā daļa noteic, ka būvniecības procesa dalībniekam ir pienākums šajā likumā un Civillikumā noteiktajā kārtībā atlīdzināt citiem būvniecības procesa dalībniekiem un trešajām personām tos zaudējumus, kurus viņš nodarījis ar savu darbību vai bezdarbību.

Atbilstoši Civillikuma 1635.pantam katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Ja neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

Tiesu praksē atzīts, ka, izskatot prasību par morālo kaitējumu Civillikuma 1635.panta izpratnē, ir nepieciešams konstatēt, pirmkārt, neatļautu darbību, otrkārt, ar šo neatļauto darbību aizskartu cietušās personas nemantisko tiesību (piemēram, kādu no cilvēka pamattiesībām) vai nemantisko labumu (piemēram, veselību, reputāciju). Tiesai spriedumā jānorāda motīvi, no kuriem varētu spriest, kāda nemantiska tiesība, labums vai interese ir aizskarta ar konstatēto prettiesisko rīcību (*Tiesu prakses apkopojums "Morālā kaitējuma atlīdzināšana civillietās", Augstākā tiesa, 2014, 106.lpp.*).

Saskaņā ar Civillikuma 1640.pantu vainas pakāpes ir dažādas, raugoties pēc tam, vai darbība izdarīta ļaunā nolūkā, vai tikai aiz neuzmanības.

Atbilstoši Civillikuma 1641.pantam ar ļaunu nolūku jāsaprot katrs tīšs kaitējums, savukārt saskaņā ar Civillikuma 1644.pantu, kas otram nodara kaitējumu bez ļauna nolūka, ja viņš par šo kaitējumu ir vainojams, pielaižot neuzmanību. Neuzmanība ir rupja un viegla.

Neuzmanība ir rupja, ja kāds rīkojas augstākā mērā vieglprātīgi un nevērīgi, vai mazāk rūpējas par viņam uzticētām svešām lietām un darīšanām nekā par savām paša, vai arī uzsāk tādu darbību, kuras kaitīgums un bīstamība nevarēja un nedrīkstēja palikt viņam nezināmi. Zaudējumu atlīdzības un citu civiltiesisku seku ziņā rupja neuzmanība pilnīgi pielīdzināma ļaunam nolūkam (Civillikuma 1645.pants). Savukārt par vieglu neuzmanību atzīstams tās rūpības un čaklības trūkums, kāda vispār jāievēro krietnam un rūpīgam saimniekam (Civillikuma 1646.pants).

Kā atzīts juridiskajā literatūrā, ļauns nolūks, kura saturs Civillikumā atklāts ar formulējumu "tīšs kaitējums", ir apzināta vēlēšanās veikt tiesību aizskārumu. Savukārt neuzmanības konstatējums saistāms ar prettiesiska rezultāta paredzamību un novēršamību. Šajā gadījumā vaina konstatējama tikai tad, ja parādnieks varējis izvairīties no prettiesiskā nodarījuma, tas viņam bija jādara, bet viņš to nav darījis. Rupju neuzmanību var konstatēt tad, ja tiesību aizskārējs ne tikai nav izrādījis krietna un rūpīga saimnieka rūpību un čaklību un tātad nav veicis apstākļiem parasti atbilstošus pasākumus, lai nerastos tiesību pārkāpums, bet nav vispār neko darījis vai veicis tikai dažus nebūtiskus, formālus pasākumus, lai pārkāpums nenotiktu, vai, kaut arī nevēlēdamies negatīvas sekas, tomēr ignorējis drošības pasākumus. Šis kritērijs ir saistīts ar objektīvu vērtējumu, salīdzinot pārkāpēja attieksmi ar citu subjektu parasto rīcību atbilstīgos apstākļos. Savukārt vieglas neuzmanības konstatēšanas kritērijs ir objektīvajā īstenībā meklējams krietna un rūpīga saimnieka rūpības un čaklības līmenis (*Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības* (*1401.-2400.p.*). *– Rīga: Mans īpašums, 2000., 148.-151.lpp.*).

Prasības pieteikumā nav norādīts, kā arī no lietas materiāliem neizriet, ka atbildētāju darbinieki tīši veica darbības, lai izlauztu caurumu dzīvokļa Nr.12 griestos, piemēram, sita un dauzīja dzīvokļa Nr.14A grīdu, līdz ar to ļauns nolūks atbildētāju darbībā nav konstatējams.

Civillikuma 1636.pants noteic, ka tiesību aizskāruma nav, ja kāds tikai izlieto sev piederošu tiesību, vai darbojas pēc aizskartās personas gribas, vai arī ar pēdējās nelikumīgu darbību piespiests uz atļautu pašaizstāvību.

Lietā nepastāv strīds, ka būvdarbi dzīvoklī Nr.14A tika veikti tiesiski, kas secināms arī no Rīgas pilsētas būvvaldes 2019.gada 2.jūlija vēstules. Tādējādi, veicot būvdarbus atbilstoši saskaņotajai apliecinājuma kartei, SIA "/pers. C/" realizēja tai piešķirtās tiesības. Lietas materiālos nav ziņu, ka būvniecības ierosinātāja SIA "/pers. C/" pieļāva atkāpes no akceptētās apliecinājuma kartes vai veikusi tādus būvdarbus, kas nebija saskaņoti būvvaldē.

No prasības pieteikumam pievienotajiem dokumentiem nav arī secināms, ka atbildētājām tiktu uzlikts sods par būvniecības noteikumu pārkāpšanu.

Tiesa ņem vērā liecinieka norādīto, ka sākotnēji dzīvokļa Nr.12 griestos paradījās plaisa, tomēr minētais apstāklis vēl nedod pietiekamu pamatu uzskatīt, ka atbildētājas ignorēja drošības pasākumus un varēja paredzēt būvdarbu veikšanas rezultātu. Kā secināms no liecinieka teiktā, laika posmā no plaisas rašanās līdz dzīvokļa Nr.12 griestu iebrukšanai būvinspektors apsekoja dzīvokli Nr.14A, taču lietā nav konstatēts, ka pēc šādas apsekošanas veikšanas līdz brīdim, kad dzīvoklī Nr.12 iebruka griesti, būvvalde būtu pieņēmusi jebkādus lēmumus par būvdarbu apturēšanu vai pārtraukšanu sakarā ar to, ka dzīvoklī Nr.14A tiek veikta patvaļīga būvniecība un/vai būvdarbi apdraud starpstāvu pārseguma konstrukciju drošību un izturību.

Tāpat tiesa ņem vērā liecinieka teikto, ka 2018.gada nogalē dzīvoklī Nr.14A tika demontēta grīda, tomēr prasība nav celta uz tā pamata, ka šie demontāžas darbi veikti neatbilstoši normatīvajiem aktiem, un prasītāja savu prasību pamato ar notikumiem, kas sākās 2019.gada februārī, tas ir, pēc iepriekšminētās apliecinājuma kartes saņemšanas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, bet atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Ņemot vērā celtās prasības pamatu atbilstoši Civilprocesa likuma 192.pantam un prasības pieteikumam pievienotos pierādījumus, tiesa nav guvusi pārliecību, ka būvniecības ierosinātāja SIA "/pers. C/" vai dzīvokļa Nr.14A lietotāja SIA "/pers. D/", kuras pārstāvim tika dots mutisks norādījums par būvdarbu pārtraukšanu virs dzīvokļa Nr.12, pieļāva neatļautu darbību Civillikuma 1635.panta izpratnē, veicot būvdarbus dzīvoklī Nr.14A laika posmā no 2019.gada februāra līdz būvdarbu pārtraukšanas brīdim. Lietā nav konstatēts ļauns nolūks vai neuzmanība no atbildētāju puses, tādējādi, lai arī nav pamata apšaubīt, ka prasītājai griestu iebrukšanas rezultātā varēja rasties bailes un pārdzīvojumi, iepriekšminēto apsvērumu dēļ nav konstatējams prasītājas tiesību aizskārums Civillikuma 1635.panta izpratnē un atbildētāju solidārā atbildība saskaņā ar Civillikuma 1671.pantu.

Vērtējot apstākli, ka līdz pat šim brīdim caurums dzīvokļa Nr.12 griestos nav novērsts, tiesa ņem vērā turpmāk norādīto.

Kā secināms no Rīgas pilsētas būvvaldes 2019.gada 2.jūlija vēstules, atzinumā, pamatojoties uz Būvniecības likuma 21.panta septīto daļu, uzdots nekavējoties, bet ne vēlāk kā divu nedēļu laikā no atzinuma paziņošanas dienas, veikt atbilstošus pasākumus dzīvokļa Nr.12 telpas Nr.7 lietošanas bīstamības novēršanai un informēt par veiktajām un plānotajām turpmākajām darbībām, tostarp, nosūtot bīstamības novēršanu apliecinošas foto fiksācijas.

Būvniecības likuma 21.panta septītās daļas 2.punkts noteic, ka būvju ekspluatācijas uzraudzības ietvaros, ņemot vērā atzinumā konstatēto, būvvalde vai birojs atbilstoši to kompetencei var pieņemt lēmumu uzdot novērst konstatēto bīstamību, informējot par to pašvaldību. Saskaņā ar minētā panta desmito daļu šā panta septītajā un devītajā daļā minētie lēmumi (izņemot lēmumu attiecībā uz būvi, kas bojā ainavu) izpildāmi nekavējoties. Šo lēmumu apstrīdēšana un pārsūdzēšana neaptur to darbību [..].

No minētās tiesību normas secināms, ka būvvaldes uzliktais pienākums saistībā ar dzīvokļa Nr.12 telpas Nr.7 bīstamības novēršanu bija jāizpilda noteiktajā termiņā, neatkarīgi no tā, vai atzinuma adresāts ir apstrīdējis vai pārsūdzējis būvvaldes lēmumu. Tādējādi, neizpildot ar kompetentās iestādes lēmumu uzlikto pienākumu, var secināt, ka ir pieļauta neatļauta bezdarbība.

Lai arī no prasības pieteikumam pievienotajiem dokumentiem, prasītājas pārstāvja paskaidrojumiem un liecinieka liecībām nevar konstatēt, kādai tieši personai tika uzlikts pienākums veikt pasākumus dzīvokļa Nr.12 telpas Nr.7 lietošanas bīstamības novēršanai, tiesas ieskatā šim apstāklim konkrētajā lietā nav nozīmes strīda pareizā izlemšanā.

Lai atbilstoši Civillikuma 1635.panta noteikumiem pieprasītu apmierinājumu no aizskārēja par neatļautu darbību, kas nav noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, cietušajam jāpierāda morālais kaitējums, jo morālā kaitējuma esamības prezumpcija šajā gadījumā nepastāv.

Tiesas ieskatā prasītāja nav pierādījusi, ka viņai radītās neērtības, kas saistītas ar neiespējamību lietot dzīvokļa Nr.12 telpu Nr.7, ir kvalificējamas kā morālais kaitējums, kura atlīdzināšana noteikta Civillikuma 1635.pantā. No lietas materiālos esošā 1986.gada 5.augusta Dzīvojamās telpas īres līguma izriet, ka dzīvoklī Nr.12 ir četras dzīvojamās istabas, tostarp telpa Nr.7 ar kopējo platību 13,26 kv.m. Saskaņā ar būvvaldes norādījumiem prasītājai nav liegts izmantot visu dzīvokli, bet tikai telpu Nr.7. Ievērojot apstākli, ka atbilstoši lietā esošajai 2019.gada 12.jūlija izziņai par prasītājas atbilstību maznodrošinātas ģimenes (personas) statusam dzīvoklī Nr.12 dzīvo tikai prasītāja (*lietas 25.lapa*), nav pamata prezumēt, ka neiespējamība izmantot tikai vienu no dzīvoklī esošajām četrām dzīvojamajām istabām rada prasītājai fiziskas vai garīgas ciešanas.

Tāpat tiek ņemts vērā, ka atbilstoši Būvniecības likuma 21.panta desmitajai daļai, ja kāds no attiecīgajiem lēmumiem netiek pildīts, iestāde var nodrošināt tā izpildi, piemērojot aizvietotājizpildi un citus Administratīvā procesa likumā noteiktos piespiedu izpildes līdzekļus.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 369.pantu, ja administratīvais akts uzliek adresātam pienākumu izpildīt noteiktu darbību, ko faktiski un tiesiski var izpildīt arī izpildiestāde, cits publisko tiesību subjekts vai privātpersona, šo administratīvo aktu var izpildīt ar aizvietotājizpildes palīdzību. Šādā gadījumā izpildiestāde šo darbību izpilda pati vai arī uzdod to izpildīt citam publisko tiesību subjektam vai privātpersonai. Aizvietotājizpildes izmaksas uzliek adresātam. Ja adresāts izpilda ar administratīvo aktu uzlikto darbību pirms aizvietotājizpildes pabeigšanas, adresātam uzliek uzsāktās aizvietotājizpildes izmaksas. Izvēloties aizvietotājizpildes veidu un tā konkrēto formu, iestāde pamatojas uz ārējo normatīvo aktu un, ņemot vērā lietderības apsvērumus, izvēlas visefektīvāko un vienlaikus adresāta intereses vismazāk skarošo veidu un tā konkrēto formu, kas rada vismazākās izmaksas.

Lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka prasītāja būtu vērsusies būvvaldē ar lūgumu nodrošināt būvvaldes pieņemtā lēmuma izpildi, piemērojot aizvietotājizpildi. Līdz ar to nav pietiekama pamata uzskatīt, ka prasītājai radītās neērtības sakarā ar liegumu izmantot telpu Nr.7 nebija iespējams novērst citādi, kā vien ar atzinuma adresāta aktīvo rīcību.

Ievērojot minētos apsvērumus, tiesa nekonstatē pamatu celtās prasības apmierināšanai un morālā kaitējuma atlīdzības piedziņai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piesprież no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

No lietas materiāliem nav secināms, ka atbildētājām radās jebkādi tiesas izdevumi, kurus tiesai būtu pamats piedzīt no prasītājas Civilprocesa likuma 41.panta kārtībā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības "Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā pirmās instances tiesā sastāda 11,56 *euro*.

Tā kā prasība ir noraidīta pilnīgi, bet prasītāja saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2019.gada 12.decembra lēmumu tika daļēji atbrīvota no valsts nodevas samaksas, bet netika atbrīvota no ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas, tiesa atzīst, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta noteikumiem no prasītājas valsts labā piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,29 *euro* (11,56 – 5,27).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam un Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21.panta otrajai daļai prasītājai nosakāms 20 (divdesmit) dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu, skaitot to no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5., 42., 97., 189. - 195.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ prasību pret SIA "/pers. C/" un SIA "/pers. D/" par kompensācijas piedziņu par morālo kaitējumu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,29 *euro* (seši *euro* 29 centi). Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs – Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka – Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis – 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati personas vai lietas identificēšanai.

Samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 6 sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

/pers. O/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu 20 (divdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 6.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2020.gada 25.jūnijā.

Tiesnese Anastasija Pasjuga